

การเพิ่มศักยภาพเชิงธุรกิจเพื่อเสริมศักยภาพธุรกิจชุมชน
กลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
ดวงสมร พลเยี่ยม*, ชุติสร แก้วบรรจง และปรียานุช ดีพรมกุล

**The Enhancement of Business Potentiality to Increase Potential of Baan Chiangrai's
Weaving Group, Muang District, Nan Province.**

Duangsamorn Phonyiam*, Chutisorn Kaewbunjong and Preeyanuch Deepromkul

หลักสูตรการจัดการ สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน จังหวัดน่าน 55000

Department of Management, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna
Nan, Muang, Nan, 55000

*Corresponding author. E-mail : duangsamorn.d@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชนและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ตลอดจนหาแนวทางในการบริหารต้นทุนผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดน่าน โดยวิธีการสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถามกับสมาชิกกลุ่มทอผ้าจำนวน 17 ราย โดยใช้วิธีการทางสถิติเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และหาผลลัพธ์ของการศึกษานี้ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มมีการรวมตัวกันผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอเป็นหลัก ได้แก่ ผ้าขะม้า ผ้าพันคอ ผ้าชีน(ผ้าถุง) ผ้าห่ม และถุงย่าม ส่งจำหน่ายยังศูนย์ภูฟ้า มีต้นทุนในการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ตลอดระยะเวลา 5 ปี (2557 – 2561) เท่ากับ 2,036,722.60 บาท โดยมีรายได้สุทธิเท่ากับ 565,849.72 บาท ระยะเวลาคืนทุน 1 ปี 6 เดือน พบปัญหาที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ราคาวัตถุดิบสูง ขาดผู้สืบทอด การทอผ้าฝ้าย และขาดเทคโนโลยีในการผลิตและการออกแบบ จึงมีแนวทางเสริมศักยภาพให้สูงขึ้น ได้แก่ การหาแหล่งวัตถุดิบที่มีราคาถูก วางแผนการผลิตที่แน่นอนเพื่อประมาณการต้นทุนและผลตอบแทน ใช้ระบบปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัดที่สุดมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อลดต้นทุนวัตถุดิบและสินค้าคงเหลือ ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของศิลปการทอผ้าพื้นเมือง หน่วยงานภาครัฐต้องให้การสนับสนุนเทคโนโลยีราคาประหยัดในการผลิตหรือออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ทางกลุ่มมีกำลังจัดซื้อเทคโนโลยีนั้นได้

คำสำคัญ: ธุรกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

Abstract

This research aimed to study the community context and process of manufacturing woven fabric, analyze the cost and revenues and find ways to administrate the cost of woven fabric of Baan Chaing Rai's weaving group, Muang Nan, by interview to gather information and use questionnaires by taking it to the group of 17 members. Statistical methods using for analyze and find out the results of this study. According to studies, the member respondents produced loincloths, scarf, sarong, blankets and kitbags. The main supplier of the group is Phufa center. The estimate cost of producing and selling woven fabric throughout a period of 5 years were 2,036,722.60 baht. The net cash flow was 565,849.72 baht. The payback period was one year and six months. The study found three major problems, including the high raw material costs, the lack of successors and the lack of technology in the manufacture and design. So there are ways to enhance the potential by finding cheaper source of raw materials, planned exactly in order to estimate of the costs and the revenues, reduce the cost of raw materials and inventories

to a minimum by using the most economical order quantity to manage, encouraged young people to recognize the value and importance of the art of weaving and supported by government agencies in order to promote inexpensive technology that support the manufacture or design.

Keywords: Business Community, Weaving group, Woven Products

บทนำ

ความสำคัญของที่มาและปัญหาของงานวิจัย

จังหวัดน่านมีทั้งชนชาติไทย ชาวไทยภูเขา ที่อาศัยอยู่เดิมและได้อพยพมาจากล้านช้าง ลีบสองปันนา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่ ไทยวนหรือไทยโยนก ไทลื้อ ถิ่น (ลัวะ) ขมุ ม้ง (แม้ว) เย้า (เมี่ยน) และมลาบริ (ผีตองเหลือง) มีการรวมกลุ่มกันทอผ้าจากภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่สืบทอดจากบรรพบุรุษหลายแห่งด้วยกัน จนกลายมาเป็นผ้าทอเมืองน่านที่มีความโดดเด่นภายใต้ชื่อ “กลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย” เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2556 (กรมการท่องเที่ยว, 2558) ทำการถักทอผ้าด้วยลายดั้งเดิมตามเอกลักษณ์ของจังหวัดน่าน เช่น ลายน้ำไหล ลายป้อม ลายตำไก่อ้น ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมีทั้งผ้าชะม้า ผ้าพันคอ ผ้าชิ้น(ผ้าถุง) ผ้าห่ม และถุงย่าม สมาชิกในกลุ่มมีการผลิตผ้าทอเป็นรายได้หลักทดแทนรายได้จากภาคเกษตร สร้างความมั่นคงให้กับครอบครัวและชุมชน แต่การผลิตผ้าทอของกลุ่มประสบปัญหาราคาวัตถุดิบสูง ขาดผู้สืบทอดการทอผ้าฝ้าย และขาดเทคโนโลยีในการผลิตและการออกแบบ ปัญหาด้านราคาวัตถุดิบส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง อีกทั้งสมาชิกขาดความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการต้นทุน ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ ที่ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนากลุ่มให้ยั่งยืนต่อไปได้ ผู้วิจัยตระหนักถึงปัจจัยสำคัญนี้ จึงใช้หลักการบริการวิชาการด้านการคิดต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบอาชีพผ้าทอให้ดีขึ้น เป็นข้อมูลในการตั้งราคาสินค้า ให้สามารถสร้างความได้เปรียบและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบริบทชุมชนและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ที่ซึ่งเป็นชุมชนเป้าหมาย
2. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต ตลอดจนหาแนวทางในการบริหารต้นทุนผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มชุมชนเป้าหมาย ให้เกิดความยั่งยืนในการบริหารจัดการต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพียรพร กองกาญจน์ (2556) การศึกษาศักยภาพและแนวทางส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับกลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าตำบลบึงบุรพ์ อำเภอบึงบุรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าสภาพการดำเนินงานของกลุ่มมีประธานกลุ่มเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจสูงสุด สมาชิกแต่ละคนต้องถือหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แบ่งกำไรออกเป็น 3 ส่วน คือ ผู้ถือหุ้น นำเข้ากลุ่มเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ พบปัญหาการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน คือ คน เงิน วัตถุดิบ และการบริหารจัดการ กล่าวคือ เกิดจากตัวผู้นำ สมาชิกกลุ่ม งบประมาณการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์ความรู้ ส่วนปัญหาที่พบจากการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรของรัฐพบว่า การร่วมกันประเมินผลการดำเนินงาน ยังไม่เคยเกิดขึ้นที่ผ่านมาเป็นเพียงการประเมินเบื้องต้น กล่าวคือ ประเมินการใช้จ่ายเงินว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กลุ่มร้องขอหรือไม่ แนวทางในการส่งเสริมความเข้มแข็ง ได้แก่ การส่งเสริมความรู้ทักษะ การศึกษาดูงาน และงบประมาณ เพื่อให้กลุ่มอาชีพจัดซื้อ มีเครื่องมือที่ทันสมัย ประสานความร่วมมือระหว่างผู้นำท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสมาชิกกลุ่มให้เกิดแผนปฏิบัติงานร่วมกัน กระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ทั้งในรูปแบบของเงินทุนและองค์ความรู้ไปสู่สมาชิกกลุ่มอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

สมบัติ สิงพรราช (2554) ศึกษาการพัฒนากระบวนการผลิตของกลุ่มผู้ผลิตผ้าฝ้ายทอมือ กรณีศึกษา : กลุ่มทอผ้าบ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าของกิจการทั้งหมดจำนวน 16 ราย พบว่าลักษณะกิจการผลิตแบ่งเป็น 4 ลักษณะ คือ กิจการทอผ้า กิจการตัดเย็บผ้าทอเป็นผลิตภัณฑ์ กิจการทอผ้าและตัดเย็บครบวงจร และกิจการทอตุ่ง ผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นผู้ดำเนินกิจการตัดเย็บผ้าทอเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์ผ้าผ้าม่าน ใส่หมอนหนุน เสื้อกระดุมเงินแขนสั้น เสื้อมัดย้อม กลองทิชชูกลมติดหัวข้าง กางเกงขาก๊วย ผ้าปูโต๊ะ หมวกผ้าทอ กระเป๋าใบใหญ่ กลองทิชชูกลม เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนการผลิต การตั้งราคาขายและผลตอบแทนพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละของผลตอบแทนจากการขายส่งค่อนข้างต่ำ คือ มีผลตอบแทนจากการผลิตที่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ถึง 7 รายการ จาก 12 รายการที่ผลิต หรือคิดเป็นร้อยละ 58.3 มีรายการผลิตที่ให้ผลตอบแทนอยู่ระหว่างร้อยละ 10.0 – 20.0 จำนวน 4 รายการคิดเป็นร้อยละ 33.3 และมีเพียง 1 รายการที่ให้ผลตอบแทนมากกว่าร้อยละ 20.0 ดังนั้นผู้ผลิตหลายรายจึงแก้ปัญหาด้วยการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แบบขายปลีก ซึ่งจะได้ผลตอบแทนระหว่างร้อยละ 11.1 – 38.7 สำหรับปัญหาของผู้ผลิตพบว่า ขาดผู้สืบทอดการทอดการทอผ้าฝ้ายเป็นอันดับแรก รองลงมาคือปัญหาการขาดวัตถุดิบสูง ปัญหาการขาดช่างฝีมือดีปัญหาการขาดความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปัญหาการขาดเทคโนโลยีการผลิตและการออกแบบและปัญหาการขาดความรู้ทางการตลาด

ธานีทร์ ไชยเยชน์ (2553) ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกกลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองตาไก่ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปริมาณขายจำนวน 498 ผืน คิดเป็นรายได้รวมเท่ากับ 314,260 บาท ต้นทุนรวมเท่ากับ 293,127.50 บาท ซึ่งต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากผ้าไหม ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร โดยเกือบ 2 ใน 4 เป็นต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ผลตอบแทนที่ได้ภายใต้สมมติฐานทั้งสองค่อนข้างแตกต่างกันมาก เนื่องจากต้นทุนค่าแรงงานทางตรงมีสัดส่วนค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 31.02 ของต้นทุนรวม โดยกรณีรวมต้นทุนค่าแรงงานทางตรง ค่า ROI เท่ากับ ร้อยละ 5.19 ค่า NPM เท่ากับ ร้อยละ 6.72 ขณะที่จุดคุ้มทุนด้านรายได้จากการขายเท่ากับ 87,215.69 บาท และจุดคุ้มทุนด้านปริมาณขายเท่ากับ 91.40 ผืน ส่วนกรณีไม่รวมต้นทุนค่าแรงงานทางตรง ค่า ROI เท่ากับ ร้อยละ 35.40 ค่า NPM เท่ากับร้อยละ 35.66 ขณะที่จุดคุ้มทุนด้านรายได้จากการขายเท่ากับ 40,018.97 บาท และจุดคุ้มทุนด้านปริมาณการขาย 41.94 ผืน เมื่อพิจารณาจุดคุ้มทุนจะอยู่ในระดับที่สูงกว่ารายได้ จากการขายและปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุน

วัตถุประสงค์และวิธีการ

การศึกษาร่วมศึกษภาพเชิงธุรกิจเพื่อเสริมศักยภาพธุรกิจชุมชนเป้าหมาย ด้วยเครื่องมือและวิธีการ ดังนี้

4.1 ขอบเขตประชากร ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เภรัญญิก เลขานุการ และสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ทั้งหมดจำนวน 17 ราย

4.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่กลุ่มเคยบันทึกไว้แล้ว ยังรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่ม และการใช้แบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและเปิด โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนข้อมูลทั่วไป ส่วน ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการผลิต ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนและผลตอบแทน และส่วนข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการผลิต การตลาด สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการและการเงิน รวมถึงข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนของการศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนอาศัยวิธีการประมาณการต้นทุน/ค่าใช้จ่าย การประมาณการผลตอบแทน/รายได้ การประเมินโครงการลงทุน ตามหลักการทางเศรษฐศาสตร์ และในส่วนของการแบบสอบถามอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูปและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ความถี่(Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive method) โดยอาศัยมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) ในแบบสอบถามเป็นการประเมินให้คะแนนระดับความสำคัญใน 5 ระดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงระดับการประเมินความสำคัญใน 5 ระดับตามหลักการมาตรฐานวัดของลิเคิร์ต

ระดับความสำคัญของสภาพปัญหา	เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย	ระดับคะแนน
มากที่สุด	4.50 – 5.00	5
มาก	3.50 – 4.49	4
ปานกลาง	2.50 – 3.49	3
น้อย	1.50 – 2.49	2
น้อยที่สุด	1.00 – 1.49	1

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นเพศหญิงจำนวน 17 ราย ทุกคนมีอาชีพหลักคือเกษตรกร และเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าทำการผลิตผ้าชะม้ ผ้าห่ม และถุงย่าม ผ้าซิ่น (ผ้าถุง) โดยส่งผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายยังศูนย์ภูฟ้า คิดเป็นร้อยละ 62.96 และส่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ณ ที่ทำการกลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านเชียงราย คิดเป็นร้อยละ 37.04

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนและรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอปี พ.ศ. 2557

ผลิตภัณฑ์	ต้นทุนต่อผืน (บาท)	จำนวนที่ขายได้ต่อปี (ผืน)	ราคาขายต่อผืน (บาท)	รายได้ต่อปี (บาท)
ผ้าชะม้	180.00	200	210.00	42,000.00
ผ้าซิ่นธรรมดา (ผ้าถุง)	400.00	12	500.00	6,000.00
ผ้าซิ่นสอดด้นใหม่ (ผ้าถุง)	500.00	15	600.00	9,000.00
ผ้าห่ม	380.00	600	450.00	270,000.00
ถุงย่าม	60.00	1200	100.00	120,000.00
อื่นๆ ได้แก่ กระเป๋าขนาด 14 นิ้ว	500.00	30	800.00	24,000.00

จากตารางที่ 2 จะนำไปสู่แนวทางการประมาณการในอนาคต ซึ่งเป็นการประมาณการเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปีฐาน จากการศึกษารายละเอียดค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจากข้อมูลทางการเงินของกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย ในปี พ.ศ. 2557 ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลปีฐานในการประมาณการ

ตารางที่ 3 แสดงประมาณการรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ตลอดระยะเวลา 5 ปี

ปี พ.ศ.	รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ (บาท)						รวม (บาท)
	ผ้าชะม้	ผ้าซิ่นธรรมดา (ผ้าถุง)	ผ้าซิ่นสอดด้นใหม่ (ผ้าถุง)	ผ้าห่ม	ถุงย่าม	อื่นๆ ได้แก่ กระเป๋า	
2557	42,000.00	6,000.00	9,000.00	270,000.00	120,000.00	24,000.00	471,000.00
2558	44,100.00	6,300.00	9,450.00	283,500.00	126,000.00	25,200.00	494,550.00
2559	46,305.00	6,615.00	9,922.50	297,675.00	132,300.00	26,460.00	519,277.50
2560	48,620.25	6,945.75	10,418.63	312,558.75	138,915.00	27,783.00	545,241.38
2561	51,051.26	7,293.04	10,939.56	328,186.69	145,860.75	29,172.15	572,503.44
รวม	232,076.51	33,153.79	49,730.68	1,491,920.44	663,075.75	132,615.15	2,602,572.32

จากตารางที่ 3 จากการศึกษาข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2561 พบว่ารายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5 จากปีฐาน

ตารางที่ 4 แสดงประมาณการค่าใช้จ่ายในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ตลอดระยะเวลา 5 ปี

ปีที่	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (บาท)			ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (บาท)					
	ค่าที่ทอมือ	ค่าอุปกรณ์ทอผ้า	รวม	ค่าวัสดุดิบทางตรง	ค่าแรงงานทางตรง	ค่าไฟฟ้า	ค่าน้ำประปา	รวม	รวม (บาท)
0	127,500.00	42,500.00	170,000.00	-	-	-	-	-	170,000.00
1	-	-	-	136,200.00	227,100.00	1,200.00	360.00	364,860.00	364,860.00
2	-	-	-	140,286.00	227,100.00	1,224.00	367.20	368,977.20	368,977.20
3	-	-	-	144,494.58	227,100.00	1,248.48	374.54	373,217.60	373,217.60
4	-	-	-	148,829.42	227,100.00	1,273.45	382.03	377,584.90	377,584.90
5	-	-	-	153,294.30	227,100.00	1,298.92	389.68	382,082.89	382,082.89
รวม			170,000.00	723,104.30	1,135,500.00	6,244.85	1,873.45	1,866,722.60	2,036,722.60

จากตารางที่ 4 แสดงรายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่ายในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ตลอดระยะเวลา 5 ปี พบว่าค่าใช้จ่ายในการลงทุนเท่ากับ 170,000 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเท่ากับ 1,866,722.60 บาท รวมทั้งสิ้นเท่ากับ 2,036,722.60 บาท โดยอาศัยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประกอบด้วย ค่าวัสดุดิบทางตรง คือ ค่าเส้นด้ายมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นจากปีฐานประมาณร้อยละ 3 ค่าแรงงานทางตรง จากสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนี้ตามนโยบายของรัฐบาลยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิต คือ ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีฐานประมาณ ร้อยละ 2

ตารางที่ 5 แสดงประมาณการกระแสเงินสดรับสุทธิ ตลอดระยะเวลา 5 ปี

ปีที่	กระแสเงินสดรับ (บาท)	กระแสเงินสดจ่ายสุทธิ (บาท)			กระแสเงินสดรับสุทธิ (บาท)	กระแสเงินสดสุทธิสะสม (บาท)
		ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (บาท)	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (บาท)	รวม (บาท)		
0	-	170,000.00	-	170,000.00	(170,000.00)	(170,000.00)
1	471,000.00	-	364,860.00	364,860.00	106,140.00	(63,860.00)
2	494,550.00	-	368,977.20	368,977.20	125,572.80	61,712.80
3	519,277.50	-	373,217.60	373,217.60	146,059.90	207,772.70
4	545,241.38	-	377,584.90	377,584.90	167,656.47	375,429.17
5	572,503.44	-	382,082.89	382,082.89	190,420.55	565,849.72
รวม	2,602,572.32	170,000.00	1,866,722.60	2,036,722.60	565,849.72	

จากตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดกระแสเงินสดรับสุทธิ ตลอดระยะเวลา 5 ปี พบว่ากระแสเงินสดรับเท่ากับ 2,602,572.32 บาท กระแสเงินสดจ่ายในการลงทุนเท่ากับ 170,000 บาท กระแสเงินสดจ่ายในการดำเนินงานเท่ากับ 1,866,722.60 บาท และกระแสเงินสดรับสุทธิเป็น 565,849.72 บาท

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนโดยใช้วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PB) และ วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) ได้ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PB) คำนวณได้โดยการรวมกระแสเงินสดรับสุทธิตั้งแต่ปีที่ 1 เป็นต้นไป จนกระทั่งจำนวนรวมของกระแสเงินสดรับสุทธิเท่ากับกระแสเงินสดจ่าย

การคำนวณหาระยะเวลาคืนทุน โดยกำหนดให้ 1 ปี มี 365 วัน และ 1 เดือนเท่ากับ 30 วัน จะได้

ตารางที่ 6 แสดงกระแสเงินสดรับสุทธิของแต่ละปี

เงินลงทุน		-170,000	บาท
หัก กระแสเงินสดรับสุทธิปีที่ 1	106,140		บาท
คงเหลือ		-63,860	บาท
หัก กระแสเงินสดรับสุทธิปีที่ 2	125,572.80		บาท
คงเหลือ		61,712.80	บาท
หัก กระแสเงินสดรับสุทธิปีที่ 3	146,059.90		บาท
คงเหลือ		207,772.70	บาท

ถ้าจำนวนเงิน 207,772.70 เท่ากับ 3 ปี ดังนั้นจำนวนเงิน 170,000 จะเท่ากับ $(170,000 \times 3) / 207,772.70$ เท่ากับ 1.54 ปี หรือประมาณ 1 ปี 6 เดือน ซึ่งระยะเวลาคืนทุนน้อยกว่าอายุโครงการ

- มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิจะใช้ข้อมูลจากตารางที่ 5 ในการคำนวณ โดยกำหนดให้ต้นทุนค่าเสียโอกาสหรืออัตราคิดลด (Discount rate) เท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับลูกค้ารายย่อยขั้นต่ำ (Minimum Retail Rate : MRR) ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับร้อยละ 7.62 ซึ่งเป็นอัตรา ณ เดือนเมษายน 2559

ตารางที่ 7 แสดงมูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดรับสุทธิ

ปีที่	กระแสเงินสดรับสุทธิ (บาท) จากตารางที่ 6	อัตราคิดลดร้อยละ 7.62	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (บาท)
0	-170,000.00	1.0000	-170,000.00
1	106,140.00	0.9238	98,052.13
2	125,572.80	0.8534	107,164.64
3	146,059.90	0.7884	115,150.24
4	167,656.47	0.7283	122,104.64
5	190,420.55	0.6728	128,116.07
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV)			400,587.72

จากตารางที่ 7 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอในระยะเวลา 5 ปี ด้วยอัตราคิดลดร้อยละ 7.62 กระแสเงินสดรับสุทธิเท่ากับ 565,849.72 บาท คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 400,587.72 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์

ผลการศึกษาด้านปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากการศึกษาพบว่าสมาชิกกลุ่มให้ความสำคัญกับปัญหาด้านราคาวัตถุดิบสูง เป็นอันดับแรก อันดับที่สองได้แก่ปัญหาด้านการขาดผู้สืบทอดการทอดผ้าฝ้าย อันดับที่สามารถได้แก่ปัญหาด้านการขาดเทคโนโลยีในการผลิตและการออกแบบ รองลงมาได้แก่ปัญหาขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน ปัญหาการขาดความรู้ทางการตลาด ปัญหาการขาดความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปัญหาขาดช่างฝีมือดี ปัญหาขาดตลาดรองรับ และปัญหาค่าจ้างแรงงานสูงตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย คือ ต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มเติม เพื่อทำการจ้างวิทยากรมาฝึกสอนด้านการออกแบบ ตัดเย็บเสื้อผ้าและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น กระเป๋า ซองใส่โทรศัพท์มือถือ พวงกุญแจ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าทอให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายมากขึ้น อีกทั้งขณะนี้ทางกลุ่มกำลังดำเนินการจัดตั้งกลุ่มตัดเย็บขึ้นแต่ยังขาดองค์ความรู้ที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย พบว่ามีการจัดแบ่งประเภทต้นทุนตามหน้าที่ โดยแยกเป็น วัตถุประสงค์ทางตรง ได้แก่ ค่าวัตถุดิบทางตรง วัตถุประสงค์อ้อม ได้แก่ ค่าที่ทอมือ ค่าอุปกรณ์ทอผ้า แรงงานทางตรง ได้แก่ ค่าแรงงานทางตรง และ ค่าใช้จ่ายการผลิต ได้แก่ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา การศึกษาด้านผลตอบแทนเกิดผลตอบแทนทางตรง คือ รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ การประเมินโครงการลงทุน แบ่งเป็นระยะเวลาคืนทุน เท่ากับ 1 ปี 6 เดือน ซึ่งน้อยกว่าอายุโครงการ มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์สุทธิ เท่ากับ 400,587.72 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์ จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานของกลุ่มมีความคุ้มค่าที่จะลงทุน สำหรับปัญหาที่กลุ่มให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกได้แก่ ปัญหาราคาวัตถุดิบสูง ซึ่งต่างไปจากผลการศึกษาของสมบัติ สิงฆราช (2554) ที่พบว่าปัญหาของผู้ผลิตที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกคือปัญหาการขาดผู้สืบทอดการทอดผ้าฝ้าย

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาการเพิ่มศักยภาพเชิงธุรกิจเพื่อเสริมศักยภาพธุรกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย โดยการใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กับสมาชิกกลุ่มจำนวน 17 ราย ผู้ตอบแบบสอบถามทุกรายส่งผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายยังศูนย์ภูฟ้า คิดเป็นร้อยละ 62.96 และมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 10 ราย ที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ณ ที่ทำการกลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านเชียงราย คิดเป็นร้อยละ 37.04

จากการศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอประมาณการรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ตลอดระยะเวลา 5 ปี พบว่าปีที่ 1 เท่ากับ 471,000 บาท ปีที่ 2 เท่ากับ 494,550 บาท ปีที่ 3 เท่ากับ 519,277.50 บาท ปีที่ 4 เท่ากับ 545,241.38 บาท และปีที่ 5 เท่ากับ 572,503.44 บาท รวมทั้งสิ้น 2,602,572.32 บาท ประมาณการค่าใช้จ่ายในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ตลอดระยะเวลา 5 ปี พบว่าค่าใช้จ่ายในการลงทุนเท่ากับ 170,000 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเท่ากับ 1,866,722.60 บาท รวมทั้งสิ้นเท่ากับ 2,036,722.60 บาท กระแสเงินสดรับสุทธิ ตลอดระยะเวลา 5 ปี พบว่ากระแสเงินสดรับเท่ากับ 2,602,572.32 บาท กระแสเงินสดจ่ายในการลงทุนเท่ากับ 170,000 บาท กระแสเงินสดจ่ายในการดำเนินงานเท่ากับ 1,866,722.60 บาท และกระแสเงินสดรับสุทธิเท่ากับ 565,849.72 บาท ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) ของการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอ เท่ากับ 1 ปี 6 เดือน ซึ่งระยะเวลาคืนทุนน้อยกว่าอายุโครงการ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) ของผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอในระยะเวลา 5 ปี ด้วยอัตราคิดลดร้อยละ 7.62 กระแสเงินสดรับสุทธิ เท่ากับ 565,849.72 บาท คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 400,587.72 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์

ข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย พบว่าสมาชิกกลุ่มให้ความสำคัญกับปัญหาด้านราคาวัตถุดิบสูง เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 อันดับที่สองได้แก่ ปัญหาด้านการขาดผู้สืบทอดการทอดผ้าฝ้ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.88 อันดับที่สามารถได้แก่ปัญหาด้านการขาดเทคโนโลยีในการผลิตและการออกแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 และทางกลุ่มยังต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มเติมเพื่อทำการจ้างวิทยากรมาฝึกสอนด้านการออกแบบ ตัดเย็บเสื้อผ้าและผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น กระเป๋า ซองใส่โทรศัพท์มือถือ พวงกุญแจ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าทอให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายมากขึ้น อีกทั้งขณะนี้ทางกลุ่มกำลังดำเนินการจัดตั้งกลุ่มตัดเย็บขึ้นแต่ยังขาดองค์ความรู้ที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์

จากปัญหาที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ราคาวัตถุดิบสูง ขาดผู้สืบทอดการทอผ้าฝ้าย และขาดเทคโนโลยีในการผลิตและการออกแบบของกลุ่ม ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาให้กับกลุ่ม ดังนี้

10.1 ต้องหาแนวทางในการบริหารต้นทุนด้านวัตถุดิบ เช่น การหาแหล่งวัตถุดิบที่มีราคาถูก

10.2 ควรมีการวางแผนการผลิตที่แน่นอนเพื่อประมาณการต้นทุนและผลตอบแทนที่จะได้รับ ทำให้สามารถกำหนดราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้ และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปบริหารจัดการต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10.3 กลุ่มควรมีการลดต้นทุนวัตถุดิบและสินค้าคงเหลือให้น้อยที่สุด โดยใช้ระบบปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัดที่สุด (EOQ) มาใช้ในการบริหารจัดการ

10.4 จัดการส่งเสริมให้เยาวชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของศิลปะการทอผ้าพื้นเมือง โดยการจัดแสดงนิทรรศการ หรือเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้รู้จักแพร่หลายมากยิ่งขึ้น

10.5 การขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมสนับสนุนเทคโนโลยีที่ช่วยในการผลิตหรือออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่มีราคาถูกที่ทางกลุ่มสามารถซื้อได้

10.6 การศึกษาการเพิ่มศักยภาพเชิงธุรกิจเพื่อเสริมศักยภาพธุรกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย มีประเด็นที่สำคัญคือเรื่องการเงินการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ซึ่งยังไม่ครอบคลุมกระบวนการบริหารจัดการทั้งหมด ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปผู้ที่สนใจทำการศึกษาควรขยายขอบเขตเนื้อหาในด้านการตลาด เช่น การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอให้เป็นสินค้าที่มีความหลากหลายตรงความต้องการ ของผู้บริโภคมากขึ้น ด้านบัญชีการเงิน เช่น การจัดทำบัญชีต้นทุน การคิดต้นทุนการผลิต การตั้งราคาขาย การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เช่น เครื่องนวดผ้าเพื่อทดแทนการใช้แรงงานในการเด็มนวดที่ใช้ระยะเวลาอันยาวนาน รวมถึงการศึกษากลุ่มทอผ้าอื่น ๆ ในจังหวัดแล้วนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบ เพื่อหาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการบริหารจัดการให้ครบทุกด้าน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่องการเพิ่มศักยภาพเชิงธุรกิจเพื่อเสริมศักยภาพธุรกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า บ้านเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยภายใต้โครงการยกระดับปริญญานิพนธ์เป็นงานวิจัยตีพิมพ์ งานสร้างสรรค์ และงานบริการวิชาการสู่ชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2558 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา คณะผู้วิจัยขอขอบคุณคุณบุญยวง พญาคำ ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย และคุณศรีปา คำแปง เภรญญิกกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย ที่ให้ข้อมูลรวมถึงสมาชิกกลุ่ม ทุกท่านที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือจนกระทั่งงานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และพิทยา ว่องกุล. 2545. วิสาหกิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจฐานราก. กรุงเทพฯ. บริษัท เอดิสันเพรส จำกัด.

ดวงมณี โกมารทัต. 2543. การบัญชีต้นทุน 2. กรุงเทพฯ : แมคกรอ-ฮิล อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนลเอ็นเตอร์ไพรส์สิงคโปร์.

ธานินทร์ ไชยเชษฐ์. 2553. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกกลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองตาไก่ จังหวัดบุรีรัมย์. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม”

บุญยวง พญาคำ. (30 มกราคม 2559). สัมภาษณ์. ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดน่าน.

ปิยะรัตน์ เอื้อสลง. 2556. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตอ้อยโรงงาน กรณีศึกษา : ตำบลแก่งฝักุด อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพียรพร กองกาญจน์. 2556. การศึกษาศักยภาพและแนวทางส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับกลุ่มอาชีพสตรีทอผ้า ตำบลบึงบูรพ์ อำเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศรีปา คำแพง. (30 มกราคม 2559). สัมภาษณ์. ประธานกลุ่มทอผ้าบ้านเชียงราย อำเภอมือง จังหวัดน่าน.

สมบัติ สิงฆราช. 2554. โครงการวิจัยการพัฒนากระบวนการผลิตของกลุ่มผู้ผลิตผ้าฝ้ายทอมือ กรณีศึกษา : กลุ่ม ผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอลำปาง จังหวัดลำพูน. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

สำนักอนุรักษ์และตรวจสอบมาตรฐานหม่อนไหม. 2556. “ขึ้นเมื่อน่าน” (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา http://www.qsds.go.th/silkcotton/k_27.php (12 มกราคม 2559)

อภิรดา สุทธิสานนท์ และคณะ. 2553. การเงินธุรกิจ. กรุงเทพฯ. บริษัท ทริปเพิ้ล กรุ๊ป จำกัด.